


(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет Економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки та бізнес-технологій

УЗГОДЖЕНО
Декаан ФЕБА


Сергій СМЕРЧІВЕСЬКИЙ
« » 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН
«28» 12 2022 р.



Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Електронна митниця»

Освітньо-професійна програма: «Митна та біржова справа»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	7	120 / 4	17	34	–	69	-	-	Диф. залік 7с.
Заочна	7,8	120 / 4	8	4	–	108	К.р-8с	-	Диф. залік 8 с.

Індекс: НБ-6- 076-3/21-3.11
Індекс: НБ-6- 076-3з/21-3.11

СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022



Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Електронна митниця»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.05-01-2022

Стор. 2 з 12


Робочу програму навчальної дисципліни «Електронна митниця» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Митна та біржова справа», навчальних та робочих навчальних планів № НБ-6-076-3/21, № НБ-6-076-3з/21, № РБ-6-076-3/22, № РБ-6-076-3з/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:

професор кафедри економіки
та бізнес-технологій


 Павло ПАШКО


професор кафедри економіки
та бізнес-технологій

 Оксана ЧУМАК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Митна та біржова справа», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 9 від «22» 08 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Митна та біржова справа»

 Оксана ЧУМАК

/ Завідувач кафедри  Оксана ЧУМАК


Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету Економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 1 від «29» 08 2022 р.

Голова НМРР  Анатолій ТОФАНЧУК

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік


Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Електронна митниця»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 3 з 12	

ЗМІСТ

Вступ

1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни.	
2.1.Зміст навчальної дисципліни.....	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля....	5
2.3.Тематичний план.....	8
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	8
2.5.Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН).....	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих здобувачем знань та вмінь	
.....	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Електронна митниця»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 4 з 12	

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Електронна митниця» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 р., № 249/од. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання.

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

Дисципліна «Електронна митниця» спрямована на формування у здобувачів сучасного наукового світогляду і системи глибоких спеціальних знань, умінь і навичок щодо здійснення порядку використання програмних продуктів митного оформлення.

Метою викладання дисципліни є: формування системи спеціальних знань та одержання практичних навичок з використання інформаційних систем і технологій, спрямованого на забезпечення інформаційної підтримки основних процесів діяльності митних органів під час виконання завдань та функцій, відповідно до чинного законодавства України та у зовнішньоекономічній діяльності суб'єктів господарювання щодо оброблення інформації сучасним програмними продуктами.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення основних теоретичних та нормативних засад використання інформаційних технологій в митній справі;
- розкриття сутності та специфіки інформаційних систем і технологій;
- опанувати порядок доступу до інформаційних ресурсів ЄАІС митних органів України;
- набути розуміння порядку використання програмних продуктів митного оформлення та вміти їх використовувати;
- навчитись працювати з митними класифікаторами.

1.2. Які результати навчання дає можливість досягти навчальна дисципліна.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни, здобувач повинен набути таких результатів навчання (в сукупності з іншими освітніми компонентами):


Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях (ПРН 1).

Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності (ПРН 2).

Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (ПРН 5).

Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур (ПРН 13).

Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких,

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Електронна митниця»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 5 з 12	

торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці (ПРН 16).

Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм (ПРН 19).

Вміти аналізувати та використовувати дані митної статистики та інструменти митно-тарифного та нетарифного регулювання у здійсненні ЗЕД підприємства (ПРН 22).

1.3. Які компетентності дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей, а саме:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК 1).

Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях (ЗК 2).

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 6).

Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур (ФК 2).

Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур (ФК 9).

Здатність аналізувати дані митної статистики та використовувати інструменти митно-тарифного і нетарифного регулювання у здійсненні ЗЕД підприємницьких та торговельних структур (ФК 12).

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Електронна митниця» базується на знаннях таких дисциплін як «Основи митної справи», «Митний контроль та митне оформлення», «Митна безпека» та є базою для вивчення таких дисциплін як: «Митні збори та платежі», «Експертиза в митній справі», виробнича практика «Митна та біржова справа»

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.


2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

Модуль №1 «Електронна митниця в системі митних органів та підприємницьких структур», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2 Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 «Електронна митниця в системі митних органів та підприємницьких структур».

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Електронна митниця»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 6 з 12	

Інтегровані вимоги модуля №1:

Знати:

- основні законодавчі документи з питань інформаційних технологій та інформаційних ресурсів у митній справі;
- термінологію в даній галузі;
- порядок доступу до інформаційних ресурсів Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів України;
- організацію та структуру Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів ДМСУ;
- порядок використання програмних продуктів митного оформлення;
- організацію та структуру автоматизованої системи митного оформлення (АСМО);
- порядок збирання, оброблення, накопичення, передавання та зберігання інформації у сфері митної справи та митного оформлення, декларування товарів.

Вміти:

- орієнтуватись в нормативно-правовій базі щодо електронної митниці в Україні та використовувати основні законодавчі документи з питань митної справи в практичній діяльності;
- використовувати програмні продукти митних органів та декларування товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;
- працювати з митними класифікаторами;
- оформлювати митні документи відповідно до умов зовнішньоекономічної операції.

Тема 1. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економічними об'єктами.


Інформація: поняття та основні властивості. Структура, форми подання та відображення економічної інформації. Характеристика засобів формалізованого описання економічної інформації. Інформаційна система: сутність та класифікація. Принципи створення та функціонування автоматизованих інформаційних систем. Загальна структура інформаційних систем. Поняття інформаційної технології. Історія розвитку інформаційних систем в митній справі

Тема 2. Правові основи застосування електронних документів і інформаційних технологій в митній справі.

Міжнародні і вітчизняні норми права, що визначають можливість застосування інформаційних технологій в митній справі. Організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів. Сутність та особливості організації електронного документообігу. Використання електронного цифрового підпису в електронному документообігу. Запровадження електронного декларування митними органами України. Сутність процедури електронного декларування.

Тема 3. Єдина автоматизована інформаційна система митних органів.

Передумови та концепція створення і функціонування Єдиної автоматизованої системи (ЄАІС) Департаменту митної справи. Інформаційна база Єдиної автоматизованої інформаційної системи ДМС. Архітектура системи, територіальний

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Електронна митниця»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 7 з 12	

розподіл. Принципи побудови ЄАІС. Вимоги до ЄАІС. Функціонування і експлуатація. Режими обробки даних в ЄАІС. Види забезпечення ЄАІС: технічне, технологічне, інформаційне, програмне, лінгвістичне. Обмін електронною інформацією в ЄАІС. Порядок виконання митних формальностей у разі виходу з ладу автоматизованої системи митного оформлення або єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів.

Тема 4. Організаційні основи запровадження інформаційних систем у діяльність митних органів.

Розвиток інформаційних систем і технологій в системі митної служби України. Нормативно-правова база, якою регламентовано електронну митницю в Україні. Запровадження електронного декларування митними органами України. Сутність процедури електронного декларування товарів. Нормативно-правове та організаційне забезпечення функціонування «Єдиного вікна для міжнародної торгівлі». Програмно-інформаційні комплекси єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів України.

Тема 5. Автоматизовані інформаційні системи митного оформлення та контролю.

Функціональні АРМи і їх взаємодія. Особливості і недоліки існуючих АРМів посадових осіб митних органів. Комплексні автоматизовані засоби митних органів. Єдина система нормативно-довідкової інформації (НДІ). Аналітичний огляд підходів до обробки митної статистики. Програмні комплекси для декларування товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. Тенденції розвитку телекомунікаційних технологій. Практична методика отримання нормативно-довідкової інформації в митних органах з використанням розподільчих і телекомунікаційних систем

Тема 6. Інформаційна база митних органів України.


Єдина автоматизовано інформаційна система митних органів України: основні завдання та функції. Структура ЄАІС митних органів. Забезпечення інформаційної безпеки функціонування банку даних Електронної митниці. Обмін електронною інформацією в ЄАІС митних органів. Цифровізація митного контролю.

Тема 7. Інформаційна підтримка управління ризиками в інтегрованій митній системі.

Інформаційна підтримка управління ризиками в інтегрованій митній системі. Модель інформаційного забезпечення управління ризиками. Інформаційне забезпечення аналізу ризику на базі локальних програмних засобів.

Тема 8. Забезпечення інформаційної безпеки митних органів.

Політика Державної митної служби України в галузі забезпечення інформаційної безпеки митних органів. Організація захисту інформації в митних органах України. Організаційні, правові та криптографічні методи та технічні засоби захисту інформації. Поняття і структура інформаційної безпеки.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Електронна митниця»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2022
		Стор. 8 з 12	


2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 « Електронна митниця в системі митних органів та підприємницьких структур»									
1.1	Інформаційні системи та їх роль в управлінні економічними об'єктами	7 семестр				7 семестр			
		13	2	2 2	7	8	-	-	8
1.2	Правові основи застосування електронних документів і інформаційних технологій в митній справі	14	2	2 2	8	11	2	-	9
1.3	Єдина автоматизована інформаційна система митних органів	14	2	2 2	8	11	2	-	9
1.4	Організаційні основи запровадження інформаційних систем у діяльність митних органів	14	2	2 2	8	8 семестр			
						12	-	-	12
1.5	Автоматизовані інформаційні системи митного оформлення та контролю	14	2	2 2	8	12	-	-	12
1.6	Інформаційна база митних органів України	14	2	2 2	8	17	2	2	13
1.7	Інформаційна підтримка управління ризиками в інтегрованій митній системі	14	2	2 2	8	13	-	1	12
1.8	Забезпечення інформаційної безпеки митних органів	14	2 1	2 2	7	14	2	-	12
1.9	Модульна контрольна робота / підсумкова	9	-	2	7	14	-	1	13
1.10	Контрольна (домашня) робота ЗФН	-	-	-	-	8	-	-	8
Усього за модулем		120	17	34	69	120	8	4	108
Усього за семестр		120	17	34	69	120	8	4	108
Усього за навчальною дисципліною		120	17	34	69	120	8	4	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Виконання контрольної роботи сприяє поглибленому вивченню здобувачем теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використовувати знання для розв'язання відповідних практичних завдань. Контрольна робота виконуються здобувачами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача. Терміни видачі, виконання і захисту контрольних робіт визначаються графіком, що розробляється випускаючою кафедрою на кожний семестр.

Виконання домашнього завдання здійснюється на основі загальнотеоретичної літератури з даної дисципліни. Час, потрібний для виконання домашнього завдання, - до 8 годин самостійної роботи.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Електронна митниця»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2022
		Стор. 9 з 12	

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома здобувачів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

В процесі викладання дисципліни, під час проведення лекційних та практичних занять використовуються наступні методи: словесні (лекція, бесіда, пояснення, доповідь), наочні (презентація, ілюстрування), практичні (тестові завдання, кейси), методи контролю.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Ситнік Б. Т. Основи інформаційних систем і технологій: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 175 с.

3.2.2. Митна справа : підручник. За ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 540 с.

3.2.3. Управління митними ризиками: теорія та практика : монографія / за заг. ред. І. В. Несторишена та В. А. Туржанського; Держ. фіскальна служба України, Ун-т держ. фіскальної служби України. Ірпінь-Хмельницький, 2018. 302 с.

3.2.4. Абсалямова Ю.Г., Чекмасова А.І. Підвищення ефективності здійснення митних процедур в Україні шляхом впровадження системи «Електронна митниця». URL:

<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Y024swat5rwJ:www.kpi.kharkov.ua/archive/conferences>

3.2.5. Івашова Л. М., Кийда Л. І. Діджиталізація митних процедур: сучасний стан та перспективи розвитку митної справи. Публічне управління та митне адміністрування. 2019. № 3 (22). С. 218 – 230.


3.2.6. Калашнікова О. Сутність і зміст поняття інформаційних технологій у державній митній справі. Інформаційне право. 2018. № 6. С. 226 – 230.

3.2.7. Лемеха Р. Автоматизація та інформатизація митних процедур як пріоритетні напрями вдосконалення адміністрування митних режимів в Україні. Адміністративне право і процес. 2020. № 11. С. 126 – 133.

3.2.8. Литвин Н. Деякі аспекти інформаційного забезпечення діяльності митних органів. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2017. № 865. С. 273-278.

3.2.9. Міжнародна конвенція про спрощення й гармонізацію митних процедур. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_643.

3.2.10. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.09.08 р. № 1236-р “Про схвалення Концепції створення багатофункціональної комплексної системи “Електронна митниця”. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1236-2008-p>.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Електронна митниця»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2022
		Стор. 10 з 12	

Допоміжна література

3.2.11. Митні інформаційні технології: навч. посібник. За ред. П. В. Пашка. К.: Знання, 2011. 391 с.

3.2.12. Антоненко В.М., Мамченко С.Д., Рогушина Ю.В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями: навч. посіб. Держ. фіскальна служба України, Національний ун-т держ. податкової служби України. Ірпінь : Вид-во НУДПСУ, 2016. 212 с.

3.2.13. Мулявка Д.Г. Інформаційне забезпечення митних органів України. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2016. Вип. 2. С. 101-104.

3.2.14. Коляда С.П., Рябой В.І. Удосконалення е-митниці – запорука розвитку митної справи в Україні. Бізнес Інформ. 2016. № 3. С. 238-243.


3.2.15. Офіційний сайт ДМСУ. URL: <https://customs.gov.ua/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧЕМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль №1 «Електронна митниця в системі митних органів та підприємницьких структур»		
Відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях	7 семестр 40	7, 8 семестр 20
Відповіді на тестові завдання, розв'язок задач	40	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 здобувач має набрати не менше</i>	48 балів	-
Виконання модульної контрольної роботи	20	-
Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	30
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	30
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Електронна митниця»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 11 з 12	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. В випадку **диференційованого заліку** підсумкова семестрова рейтингова оцінка, перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 5).

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки здобувача, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.